

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego Rady Dialogu Społecznego

w dniu 20 stycznia 2016 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”.

Przewodniczący: Pan Zbigniew Żurek – Wiceprezes BCC, Przewodniczący Zespołu problemowego RDS ds. rozwoju dialogu społecznego.

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Zespołu reprezentujący strony: pracodawców, związkową oraz rządową. Stronę rządową reprezentował Pan Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

(Lista obecności – załącznik nr 1.)

Przyjęty porządek obrad obejmował następujące punkty:

1. Otwarcie, przywitanie, przyjęcie porządku obrad.
2. Autoprezentacja członków Zespołu i innych uczestników spotkania.
3. Organizacja prac Zespołu w 2016 roku.
4. Plan pracy Zespołu w 2016 roku.
5. Sprawy różne.

Ad. pkt. 1. i 2.

Członkowie Zespołu zaakceptowali przedłożony porządek obrad. Uczestnicy spotkania dokonali autoprezentacji.

Ad. pkt. 3.

Pan Z. Żurek i Pan Marek Waleśkiewicz – Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego w MRPiPS przedstawili krótkie, wzajemnie uzupełniające się informacje na temat organizacji prac Zespołu. Biuro Rady Dialogu Społecznego, które zgodnie z ustawą ma zajmować się obsługą Rady i jej zespołów problemowych, jest w fazie organizacji: trwają procedury konkursowe i rekrutacja pracowników. Do czasu powołania dyrektora Biura i zatrudnienia pracowników wszystkie prace związane zarówno z koordynacją działań strony rządowej, jak i z działalnością RDS prowadzą nadal pracownicy Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego. Po utworzeniu Biura RDS Departament będzie wspomagać jego pracowników do czasu ich wdrożenia się w nowe obowiązki.

Pan Z. Żurek zaproponował częstotliwość organizowania posiedzeń – w zależności od potrzeb, przeciętnie co 4–8 tygodni, co dałoby ogółem około ośmiu spotkań w ciągu roku. Poza tym można powoływać *ad hoc* mniejsze zespoły robocze – w celu wykonywania konkretnych zadań, np. wypracowywania stanowisk.

Rozpoczął dyskusję, zadając pytanie dotyczące zapraszania na posiedzenia Zespołu sekretarzy lub innych przedstawicieli Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego.

Członkowie Zespołu wyrazili zgodę. Odpowiadając na ich pytania, wyjaśnił, że przedstawiciele ci powinni być zapraszani na każde spotkanie (z wyjątkiem sytuacji, kiedy Zespół zaplanuje obrady we własnym gronie), mając status gości-obszerników, co oznacza uczestniczenie w dyskusji, bez prawa do głosowania i podejmowania decyzji.

Pan Jacek Męcina – Konfederacja Lewiatan zaproponował, aby wychodząc naprzeciw oczekiwaniom WRDS-ów związanym z rozwojem dialogu regionalnego, wymianą informacji, pojawiającymi się problemami, organizować jedno-dwa posiedzenia rocznie, poświęcone tylko dialogowi regionalnemu. Wydaje się to potrzebne także ze względu na konieczność dokonania przeglądu funkcjonowania ustawy o RDS po roku od momentu jej wejścia w życie.

Pan Jan Stefanowicz – BCC zasugerował, aby Zespół zajął się przede wszystkim kwestią, w jakiej formule będzie przebiegał dialog w ramach RDS. Formuła ta uległa zmianie. Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych miała charakter organu społecznego, doradczego, pełniącego funkcje głównie konsultacyjne, natomiast Rada Dialogu Społecznego ma status organu administracji publicznej, co powinno oznaczać przejście z poziomu konsultacji społecznych na poziom konsultacji takich jak międzyresortowe. Dotychczasowa praktyka pokazuje, że istnieją w tej sprawie rozbieżności oraz problemy ze zrozumieniem charakteru ustawy. Zarówno relacja wzajemna między WRDS-ami a RDS i uczestnictwo w uzgodnieniach, jak i zakres oraz potrzeba konsultacji będzie wynikać głównie z charakteru konsultacji w zakresie ustawowym obligatoryjnym i fakultatywnym, odbywających się na forum Rady.

Pan Witold Michałek – BCC zwrócił uwagę na panujący w sferze konsultacji chaos oraz stan „niedrożności”, powołując się na przykład dyskusji na posiedzeniu Zespołu problemowego RDS ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych nad trzema projektami ustaw (każdy z innego źródła i o innym statusie). Uznał, że Zespół powinien podjąć w tej sprawie inicjatywę i zaproponować jakieś rozwiązanie.

Pan Z. Żurek zgodził się z opiniami przedmówców, że poruszony problem jest ważny i pilny. Zaproponował, aby poświęcić mu odrębne posiedzenie (prawdopodobnie następne) – w celu podjęcia próby wypracowania odpowiednich narzędzi i procedur.

Pani Barbara Surdykowska – doradca z Biura Ekspertkiego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” poruszyła sprawę tematów, które wejdą do rocznego planu pracy Zespołu, znajdujących się na pograniczu różnych obszarów, np. prawa pracy i dialogu społecznego. Oznacza to konieczność wspólnego procedowania – razem z Zespołem problemowym RDS ds. prawa pracy.

Kończąc dyskusję, **Pan Z. Żurek** potwierdził kontynuację dobrej praktyki z okresu funkcjonowania Trójstronnej Komisji, czyli organizowania wspólnych posiedzeń z innymi zespołami problemowymi RDS, w tym głównie z Zespołem ds. prawa pracy, Zespołem ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych oraz Zespołem ds. polityki gospodarczej i rynku pracy – w zależności od bieżącej tematyki prac Zespołu.

Ad. pkt. 4.

Na wniosek **Pana Z. Żurka** przedstawiciele poszczególnych organizacji w Zespole przedstawili hasłowo propozycje kluczowych tematów do planu pracy.

● **Pani B. Surdykowska:**

- Kwestie dotyczące wypracowania nowych zasad w zakresie reprezentatywności organizacji związkowych na poziomie zakładu pracy, wzmocnienia organizacji reprezentatywnych i zmiany rozkładu kompetencji, jeżeli chodzi o reprezentację interesów zbiorowych i interesów indywidualnych.
- Wypracowanie rozwiązań w zakresie prawa do zrzeszania się i reprezentacji przez związki zawodowe, w tym reprezentacji w różnego rodzaju negocjacjach zbiorowych, „osób–nie pracowników” w rozumieniu Kodeksu pracy (konsekwencje wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2015 r. K 1/13: Obowiązujące w Polsce unormowania ustawowe dotyczące zrzeszania się w związkach zawodowych są niezgodne z konstytucją).
- Zmiany w ustawie dotyczącej rozwiązywania sporów zbiorowych – wzmocnienie etapu mediacji oraz powiązane z nim zagadnienie list mediatorów; umożliwienie wszczynania sporów zbiorowych wobec pracodawcy rzeczywistego, wobec organów władzy publicznej.
- Przegląd regulacji dotyczących kompetencji, które dotychczas przysługiwały Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, a które znajdują się w innych ustawach – „oczyszczenie pola” pozostałości po poprzedniej regulacji.
- Przedyskutowanie kwestii dotyczącej możliwości zawierania układów zbiorowych pracy w sferze służby cywilnej.

● **Pan Michał Lewandowski – OPZZ:**

- Wprowadzenie rozwiązań prawnych wzmacniających autonomiczny dialog w zakładzie pracy, w tym upowszechnienie zawierania układów zbiorowych pracy.
- Zajęcie się grupą osób pracujących na innej podstawie niż umowa o pracę.

● **Pan J. Męcina** poinformował, że na ostatnim posiedzeniu Zespołu problemowego RDS ds. prawa pracy, któremu przewodniczy, zostały zgłoszone i przyjęte do planu pracy kwestie legislacyjne związane ze zmianą przepisów zbiorowego prawa pracy – w zakresie ustawy o związkach zawodowych, ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych oraz prawa układowego. Dodatkowe propozycje:

- Zagwarantowanie realnego wpływu partnerów społecznych na kreowanie zadań, wydatkowanie środków oraz ocenę efektywności Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (wspólnie z Zespołem problemowym RDS ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych).
- Ocena otoczenia instytucjonalnego dla prowadzenia działalności gospodarczej.
- Przegląd przedstawicieli reprezentatywnych partnerów społecznych w zespołach, grupach, radach – w kontekście zarówno krajowym, jak i europejskim.
- Monitorowanie funkcjonowania Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego.
- Elementy implementacyjne związane z porozumieniami autonomicznymi zawieranymi na poziomie europejskim.

● **Pan Dariusz Trzcionka – FZZ** przypomniał, że jego organizacja zgłosiła już tematy na pierwszym posiedzeniu Rady Dialogu Społecznego. Wnioskował o przeprowadzenie monitoringu sposobu realizacji wszystkich porozumień, jakie zostały zawarte między pracodawcami a związkowcami oraz między partnerami społecznymi a rządem – na poziomie zarówno województw, jak i krajowym. Kwestiami dotyczącymi aktualizacji puzp powinien zająć się Zespół problemowy RDS ds. prawa pracy. Zwrócił uwagę na duży problem w związku z realizacją postanowień puzp – rozwiązywanie się organizacji pracodawców, i to w największych i najbardziej newralgicznych branżach.

- **Pan Andrzej Nitecki – Pracodawcy RP**, nawiązując do wypowiedzi swojego przedmówcy, zaproponował, żeby Zespół zajął się analizą jedynie tych porozumień, co do których są skargi, że nie są realizowane.

- **Pan Waldemar Sopata – KK NSZZ „Solidarność”:**

- Poruszył sprawę sporów zbiorowych. Powołał się na swoje negatywne doświadczenia w Regionie Śląsko-Dąbrowskim w 2015 r., dotyczące różnych branż, związane z niemożnością uruchomienia dialogu po wejściu organizacji związkowych w spór zbiorowy. Przyczyną paraliżu było nagminne nieuznawanie sporów zbiorowych przez pracodawców. Wyraził obawę, że w tej sytuacji ustawa o Radzie Dialogu Społecznego nie zmobilizuje pracodawców do prowadzenia dialogu ze związkami zawodowymi.
- Nawiązując do zaskarżonej przez Konfederację Lewiatan ustawy o społecznej inspekcji pracy, zwrócił uwagę na konieczność unormowania sytuacji związanej z wyborem społecznego inspektora pracy w zakładzie (przykład możliwej patologii, kiedy każda z kilku działających w przedsiębiorstwie organizacji związkowych może wybrać własnego społecznego inspektora pracy, i nie ma instytucji, która byłaby władna zaakceptować bądź zakwestionować taki wybór).

- **Pani Edyta Doboszyńska – ZRP** poruszyła wątek wdrażania europejskich porozumień autonomicznych. Zaproponowała przeprowadzenie monitoringu tych już wdrożonych w Polsce. Podała również przykłady trzech porozumień: dwóch, które są w trakcie wdrażania przez polskich partnerów społecznych:

- porozumienie dotyczące zatrudnienia młodych i ich obecności na rynku pracy,
 - porozumienie dotyczące tzw. inkluzywnych rynków pracy,
- oraz jednego, którego negocjacje właśnie rozpoczęli europejscy partnerzy społeczni:
- porozumienie dotyczące tzw. aktywnego starzenia się i wspierania instrumentów, które będą pomagać starszym pracownikom wejść na rynek pracy i utrzymać się na nim (wdrażanie w Polsce rozpocznie się przypuszczalnie za około rok, o ile negocjacje europejskie zakończą się sukcesem).

Podkreśliła, że dialog europejski ma charakter autonomiczny. Do tej pory wdrażanie porozumień odbywało się poza strukturami ówczesnej Trójstronnej Komisji i bez większej współpracy z tym ciałem. Powołanie Rady Dialogu Społecznego zmieniło sytuację. Zaproponowała zadanie dla Zespołu: przygotowanie procedury monitorowania i wspierania przez Radę Dialogu Społecznego wdrażania w Polsce efektów europejskiego dialogu społecznego – w związku z postulatami organizacji związkowców i pracodawców, aby dialog autonomiczny, służący wdrażaniu europejskich porozumień ramowych, bardziej powiązać z RDS, gdyż ułatwi to wdrażanie. Zasugerowała powołanie w tym celu zespołu roboczego złożonego z osób, które uczestniczą zarówno w europejskim dialogu autonomicznym, jak i w dialogu na forum Zespołu. Wypracowaną procedurę Zespół mógłby zaproponować innym zespołom RDS.

- **Pan J. Stefanowicz** zaproponował, aby przy wyborze tematów do planu pracy Zespołu wziąć pod uwagę przede wszystkim plan prac legislacyjnych Rady Ministrów, który został już przyjęty po poprawkach, ponieważ w zakres kompetencji RDS i jej zespołów problemowych wchodzi obowiązek ustosunkowywania się do propozycji strony rządowej w procesie konsultacji.

- **Pan W. Michalek:**

- Utworzenie grupy roboczej do stałego monitorowania tworzenia prawa oraz przebiegu procesu legislacyjnego – w odniesieniu do niektórych wybranych inicjatyw legislacyjnych ważnych dla związków zawodowych i pracodawców.

- Propozycja nowej ustawy o wolności zrzeszania się.
 - Zagadnienia dotyczące tworzenia samorządu gospodarczego.
 - Kwestia dialogu obywatelskiego jako formy konsultacji z organizacjami pozarządowymi (NGOs).
- **Pan Z. Żurek** w ramach podsumowania stwierdził, że jednym z najważniejszych zadań Zespołu jest konieczność wypracowania *modus vivendi* z NGOs, reguł współpracy z WRDS-ami oraz metod współpracy i wymiany informacji z Trójstronnymi Zespołami Branżowymi.

- **Pan Min. S. Szwed** wymienił trzy propozycje tematów, które są już procedowane w projektach ustaw:
- Ustawa o związkach zawodowych – realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego.
 - Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.
 - Kwestia reprezentatywności.

Należy rozstrzygnąć, który zespół ma się nimi zająć: ds. prawa pracy czy ds. rozwoju dialogu społecznego.

Ponadto zasygnalizował, że chciałby podnieść na Zespole kwestię związaną z mediatorami. Poinformował, że proces naboru mediatorów został wstrzymany; konieczna jest weryfikacja listy mediatorów oraz zmiana zasad ich powoływania.

Zapowiedział, że ma być powołany Zespół Problemowy RDS ds. agencji pracy tymczasowej (skierowano już w tej sprawie wniosek do Rady).

Na zakończenie swojej wypowiedzi zasugerował, aby Zespół skoncentrował się na najważniejszych tematach.

● **Pan M. Wałęskiewicz:**

- Ustawa o związkach zawodowych – realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego została zgłoszona do planu prac rządu, który ma ją przyjąć w III kwartale br.

Przewidziana jest następująca ścieżka procedowania: resort pracy przygotowuje projekt, przy czym trzeba rozstrzygnąć, czy ma on dotyczyć tylko wykonania wyroku TK, czy też zostaną zaproponowane inne zmiany do przedyskutowania na Zespole problemowym RDS ds. prawa pracy. Potem gotowy projekt ustawy zostanie poddany normalnemu trybowi konsultacji międzyresortowych i społecznych.

- Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych – analogiczny tryb procedowania.
- Odnośnie do kwestii reprezentatywności – centrale związków zawodowych już dawno wypracowały propozycję, która będzie włączona do projektu MRPiPS. Być może sprawa reprezentatywności zostanie przeniesiona z Działu XI Kodeksu pracy do ustawy o związkach zawodowych, gdyż pojawiły się takie sugestie. Ten temat również leży w gestii Zespołu problemowego RDS ds. prawa pracy.

Przyjęto ustalenie, że każda organizacja reprezentowana w Zespole bezzwłocznie (najlepiej 21 stycznia br.) prześle drogą elektroniczną Przewodniczącemu Zespołu oraz Sekretariatowi Zespołu (do wiadomości) po dwa tematy priorytetowe jako propozycje do planu pracy Zespołu na 2016 rok. Na tej podstawie zostanie opracowana ostateczna lista.

Jednocześnie uzgodniono, że trzy tematy: ustawa o związkach zawodowych – realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych oraz kwestie związane z reprezentatywnością, zostaną zgłoszone do planu pracy Zespołu problemowego RDS ds. prawa pracy.

Ad. pkt. 5.

Pan Z. Żurek zaproponował, aby członkowie Zespołu dzielili się inicjatywami podejmowanymi przez ich organizacje. Zapowiedział, że udostępni drogą mailową informację na temat działalności Business Centre Club w ostatnich miesiącach.

Następnie podziękował zgromadzonym i zamknął posiedzenie.

Przewodniczący
Zespołu problemowego RDS ds. rozwoju dialogu społecznego

Zbigniew Żurek

*Sporządziła:
Katarzyna Skonecka – Dep. Dialogu
i Partnerstwa Społecznego MRPiPS*